

Sygn. akt III CZ 70/12

POSTANOWIENIE

Dnia 27 września 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Dariusz Dończyk (przewodniczący)
SSN Irena Gromska-Szuster (sprawozdawca)
SSN Maria Szulc

w sprawie z powództwa S. J.
przeciwko Skarbowi Państwa - Prezesowi Sądu Okręgowego i Dyrektorowi Zakładu
Karnego
o ochronę dóbr osobistych i o zapłatę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 27 września 2012 r.,
zażalenia powoda na postanowienie o kosztach zawarte
w wyroku Sądu Apelacyjnego
z dnia 18 kwietnia 2012 r.,

oddala zażalenie.

Uzasadnienie

Wyrokiem z dnia 18 kwietnia 2012 r. Sąd Apelacyjny oddalił apelację powoda S. J. od wyroku Sądu pierwszej instancji oddalającego powództwo przeciwko Skarbowi Państwa - Prezesowi Sądu Okręgowego i Dyrektorowi Zakładu Karnego o ochronę dóbr osobistych i zadośćuczynienie w kwocie 80 000 zł za naruszenie dóbr osobistych powoda przez nie zapewnienie mu w czasie siedmimiesięcznego pobytu w zakładzie karnym możliwości odbywania spacerów wyłącznie z osobami niepalącymi papierosów oraz nie zapewnienie poparcia wniosku powoda o przerwę w karze z uwagi na stan zdrowia. Sąd Apelacyjny zasądził też od powoda na rzecz strony pozwanej kwotę 2 970 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego na podstawie art. 98 w zw. z art. 108 § 1 i art. 391 § 1 k.p.c.

W zażaleniu na powyższe rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego powód zarzucił naruszenie art. 102 k.p.c. przez niezastosowanie, mimo jego trudnej sytuacji materialnej i życiowej, która stała się podstawą zwolnienia go od kosztów sądowych i nie obciążenia kosztami postępowania przed Sądem pierwszej instancji, który zastosował art. 102 k.p.c.

Wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia i nieobciążenie go kosztami postępowania apelacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Przepis art. 102 k.p.c. przewiduje wyjątek od zasady odpowiedzialności strony przegrywającej sprawę za koszty procesu należne przeciwnikowi (art. 98 § 1 k.p.c.) i jako wyjątkowy podlega wykładni ścisłej. Jak wielokrotnie wskazywał Sąd Najwyższy, przepis ten nie konkretyzuje „wypadków szczególnie uzasadnionych”, pozwalających na nie obciążenie strony przegrywającej kosztami procesu, a zatem ich kwalifikacja należy do sądu, który ma swobodę oceny w tym przedmiocie i, uwzględniając całokształt okoliczności sprawy, zarówno podmiotowych jak i przedmiotowych, powinien kierować się własnym poczuciem sprawiedliwości (porównaj między innymi postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 13 grudnia 2007 r. I CZ 110/07, z dnia 11 lutego 2010 r. I CZ 112/09 i z dnia 27 maja 2010 r. II PK 359/09, niepubl.).

Wiek strony, jak również fakt, że została ona zwolniona od kosztów sądowych, nie prowadzą automatycznie do oceny, iż zachodzi „wypadek szczególnie uzasadniony” w rozumieniu art. 102 k.p.c. (porównaj między innymi postanowienia Sądu Najwyższego 27 stycznia 2010 r. II CZ 88/09 i z dnia 27 stycznia 2010 r., niepubl.). Okoliczności przedmiotowe sprawy mogą bowiem nie uzasadniać odstąpienia od obciążenia strony przegrywającej kosztami procesu.

W rozpoznawanej sprawie brak jakichkolwiek wyjątkowych okoliczności przedmiotowych, pozwalających na uznanie, że zachodzi „wypadek szczególnie uzasadniony”. Także obecna sytuacja osobista i majątkowa powoda nie uzasadnia takiej oceny, a jak wskazano wyżej, sam fakt, że został on w chwili wszczęcia postępowania zwolniony od kosztów sądowych, przede wszystkim z uwagi na pobyt wówczas w zakładzie karnym, nie wystarcza do uznania, iż zachodzą przesłanki art. 102 k.p.c. do nieobciążania go kosztami procesu, które poniosła strona pozwana, wygrywająca sprawę.

Z tych wszystkich względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁴ w zw. z art. 394² § 3 k.p.c. oddalił zażalenie.